

Overal ogen

Nederland hangt vol met beveiligingscamera's. Handig voor de politie, maar dan moet ze wel weten waar de camera's hangen en wat ze opnemen. Via het project Camera in Beeld zijn deze gegevens in kaart gebracht. 'Dit is een uitstekend middel om de opsporing te verbeteren.'

De vermissing van de broertjes Ruben en Julian uit Zeist bezorgde de politie in 2013 twee weken lang handenvol werk. Tijdens het onderzoek bleek al snel dat de vader van de jongens met zijn auto een heel traject had afgelegd, dwars door Nederland. De vraag was of zijn twee zonen bij hem in de auto zaten en waar hij precies was geweest. Rechercheurs bezochten alle benzinestations op de route van Vleuten naar Limburg, op zoek naar camerabeelden. Ook werd via Opsporing Verzocht een oproep gedaan voor opnamen. Die kwamen mondjesmaat binnen. Rechercheurs keken vervolgens alle beelden uit.

Checklist Tijdens de evaluatie van het onderzoek bleek dat dit enorm veel tijd en capaciteit had gevergd en bovendien was het zeer de vraag of het TGO wel alle beelden in zijn bezit had gekregen. Karel van Engelenhoven, thematisch onderzoeker binnen de eenheid Midden-Nederland, kreeg het verzoek uit te zoeken of dit niet sneller en meer gestructureerd kon. "We hadden destijds wel een checklist ontwikkeld voor bij ernstige misdrijven", zegt hij. "Golden hour noemden we die. Op die lijst stonden met name geheugensteuntjes: wie je wanneer moest bellen voor beelden als er een uitgebreide plaats delict was. Daar werd aanvankelijk veel op gekeken, maar na een half jaar nauwelijks meer. We zijn ons toen verder gaan oriënteren: misschien konden we een app ontwikkelen voor de Blackberry. Maar dat werd allemaal onleesbaar en lastig qua financiën. Kortom, het schoot niet op." Van Engelenhoven keek met een jaloerse blik naar de politie in

Camera's zijn haast onmisbaar bij de opsporing, maar dan is het wel tijdbesparend als de politie weet waar ze zijn opgesteld.

Boston. "Daar konden ze de daders van de aanslag bij de marathon in 2013 precies volgen, aan de hand van aan elkaar geregen camerabeelden. Dat is in Nederland ook perfect te organiseren, als je maar weet waar die beelden zijn."

Frustratie Want dat is vaak het probleem. Het kost rechercheurs dikwijls veel tijd en frustratie uit te zoeken waar camera's hangen en wie de contactpersoon is. Om er dan vervolgens achter te komen dat de beeldkwaliteit abominabel is of dat de opnamen al zijn gewist. De oplossing lag uiteindelijk om de hoek, bij de eenheid

Oost-Nederland. In het toenmalige korps Gelderland-Midden werd in 2008 het systeem Camera in Beeld actief. Van Engelenhoven stuitte er bij toeval op toen hij wat zat te speuren op het intranet. Berrie Gertsen is in Oost-Nederland, samen met projectleider Anton van de Streek, nauw betrokken bij Camera in Beeld. "Het begon allemaal in 2007 met een vraag vanuit het districtsoverleg", gaat Gertsen terug in de tijd. "Of we eens in kaart konden brengen waar alle camera's hingen in Arnhem. De locaties van gemeentelijke camera's waren bekend, maar het ging om alle camera's. Publiek en privaat. Dat zijn we gaan inventariseren en toen ging het balletje rollen."

De reacties waren positief. Bij een misdrijf maakt de recherche immers veel en dankbaar gebruik van camerabeelden. Maar vaak is niet bekend welk zichtveld ze hebben, wat de bewaartermijn en de beeldkwaliteit is, of het wellicht een dummy betreft (een camera die niets registreert) en wie de contactpersoon is voor de vordering tot het verkrijgen van de beelden. Via een link op het intranet van de eenheid Oost-Nederland is dit vanuit het hele land zeer eenvoudig op te vragen. Vooralsnog betreft het alleen de camera's in de vijf districten in de betreffende eenheid, plus inmiddels ook delen van Almere en Amersfoort in de eenheid Midden-Nederland. Die eenheid heeft zich sinds 1 april van 2014 aangesloten bij het systeem. En de eenheid Amsterdam werkt sinds najaar 2014 met Camera in Beeld. Ook de eenheden Rotterdam, Noord-Holland en Limburg verkennen de mogelijkheden.

Zonder omwegen "Het belangrijkste uitgangspunt van Camera in Beeld is dat de collega zo gemakkelijk mogelijk zijn doel bereikt zonder allerlei omwegen", zegt Gertsen. Wie de link aanklikt, krijgt een overzichtskaart te zien die aan Google maps is gekoppeld en kan vervolgens een straat of wijk aanklikken met daarop tal van rode en blauwe stippen. Dat zijn de locaties waar camera's hangen, respectievelijk publieke en private opnameapparatuur. Bij laatstgenoemde categorie gaat het om camera's van ondernemers en bewoners. Na aanklikken van een punt verschijnt de contactpersoon en diens telefoonnummer in beeld plus de bewaartermijn van de beelden. Een handig extraatje is dat ook de zichtvelden van de camera's zijn op te vragen. Zo kan de politiemedewerker vanaf de werkplek al nagaan of het zinvol is de beelden te bekijken. Dummy's zijn eveneens in het overzicht meegenomen. "En ook de administratieve rompslomp lossen we direct op", zegt Van de Streek. Hij klikt op een link en de vordering 'verstrekken historische gegevens' verschijnt in beeld. "Uitprinten, handtekening van de hulpofficier van justitie eronder en je bent klaar"

Vrijwillig Inmiddels bevat Camera in Beeld de gegevens van zo'n 27.000 camera's in de bewuste gebieden. Dat is even een investering, maar die levert wel duizenden ogen extra op en verdient zich op termijn terug. "Wij komen overal", zegt Gertsen. "Maar met name op de hotspots. We pakken de kaart, gaan erop af en kijken waar de camera's hangen. Ook de wijkagenten vragen we om medewerking en we twitteren erover. Zo pellen we de hele buurt af. We worden steeds handiger in het scannen van wijken en onze aanpak." Medewerking geschiedt uiteraard op vrijwillige basis, maar de ervaring leert dat 99 procent van de ondernemers en particulieren graag meewerkt. "Ze hangen immers niet voor niets een camera op", zegt projectleider Van de Streek. "Soms hebben burgers een camera hangen op een sleutelpositie in een wijk. Dat kan ons enorm helpen." Overigens mogen burgers alleen camera's ophangen die op hun eigen pand zijn gericht en bovendien moeten ze dit kenbaar maken. Maar dat daarbij soms een deel van de openbare ruimte in beeld komt, is onvermijdelijk.

Band Omdat niet altijd duidelijk is welke bedrijven camera's hebben, krijgen de ondernemers eerst een informatiebrief, gevolgd door een persoonlijke bezoek op een later tijdstip. Dan moet blijken of er al dan niet camera's aanwezig zijn. "In Amersfoort hebben we de brief door studenten van de opleiding HTV-P laten bezorgen, zodat de ondernemers al voorbereid waren", zegt Van Engelenhoven. Later krijgen ze een informatiemap met persoonlijk advies. Ook gemeenten kunnen daarbij een bijdrage leveren. Gertsen: "We geven aan waar de camera's het beste geplaatst kunnen worden voor een optimaal zichtveld en welke het beste voldoen. Vaak heeft men een camera hangen en kijkt er vervolgens niet meer naar om."

Bijkomstig voordeel is dat het de band tussen politie en ondernemers en burgers versterkt. Het is meermaals voorgekomen dat ondernemers naar aanleiding van het bezoek van de politie besloten camera's te installeren dan wel het camerasysteem uit te breiden. "Dat horen we geregeld terug", zegt Van de Streek. "Ze zijn

Een plattegrond geeft aan waar de camera's zich bevinden.

>> blij met onze komst en adviezen. Vaak gaan ze daarin mee en dat vergroot de pakkans natuurlijk enorm."

Wijkagent Het systeem valt of staat met de betrouwbaarheid. "Als collega's drie keer misgrijpen omdat de camera's bijvoorbeeld zijn verwijderd, dan verlies je de geloofwaardigheid" zegt Van de Streek. "Het is van belang dat het systeem up to date blijft." Daarom krijgen alle bezitters van camera's of de verantwoordelijke personen voor het cameratoezicht eens per jaar een brief, met de vraag of het systeem nog actueel is en of er wellicht nieuwe camera's zijn geplaatst. Bovendien krijgen zij bij de informatiemap ook een visitekaartje met het verzoek eventuele wijzigingen direct te mailen. "En ook de wijkagent speelt een belangrijke rol", voegt Van Engelenhoven toe. "Als hij ziet dat er een verbouwing of verhuizing plaatsvindt, moet hij er direct even op af stappen. We onderzoeken nu of we afspraken kunnen maken met de branche van camera-installateurs om ook langs die weg meldingen te krijgen van nieuw geplaatste camera's. We motiveren en activeren alle partijen die van belang zijn." In de toekomst moet het zelfs mogelijk worden om vanaf de werkplek in te loggen op een camera via het IP-nummer. Zover is het nog niet, maar de technische mogelijkheden zijn er al.

Landelijk De reacties zijn volgens de betrokkenen enthousiast, van zowel collega's als officieren van justitie en het ministerie van Veiligheid en Justitie. "Omdat je heel gericht klappen kunt maken

en veel tijd bespaart", verklaart Van Engelenhoven. "Dit middel verbetert de opsporing." Volgens Van de Streek wordt de intranet-pagina van Camera in Beeld zo'n duizend keer per week aangeklikt. Ook door collega's van buiten de betrokken eenheden. "Laatst nog een collega uit Den Haag, die in Nijkerk moest zijn", zegt Gertsen. "Hij belde me op met de complimenten. Hij bespaarde een dag werk, omdat hij meteen wist waar en bij wie hij moest zijn."

Volgens projectleider Van de Streek neemt het aantal bezoekers van Camera in Beeld significant toe. "Zeker nu ook Midden-Nederland bezig is het systeem uit te rollen in hun eenheid en de bekendheid toeneemt. In Almere en Amersfoort hebben we er al honderden ogen bijgekregen. En ook in Oost-Nederland is de dekking fors toegenomen. Zo gaan we steeds meer naar een waterdichte landelijke dekking, want dat is ons uiteindelijke streven." Van Engelenhoven voegt daaraan toe: "Om het optimaal te benutten, zou je het systeem landelijk moeten invoeren, want criminaliteit houdt niet op bij de grenzen van de eenheden. Ook voor onze ketenpartners, zoals brancheorganisaties, is het belangrijk dat er één coördinatiepunt komt."

Erik.van.der.veen@politieacademie.nl

Voor meer informatie:

PKN > Gebiedsgebonden politie > Handhaving > Cameratoezicht
Contactpersoon

Politied medewerkers bezoeken ondernemers en geven informatie.